

kopano v dušno in telesno bedo. V tem je sedaj naše delo: vzbuditi narod, da bode tudi najrevnejši bajtar zaveden Slovenec, pomagati mu, da si vzboljša svoje revno materijalno stanje, napeljati ga na lepo, čednostno življenje ter ga ubraniti kužnemu brezverstvu Radostni čut. čut veselega narodnega upanja obhaja človeka, kedar vidi čvrstega mladeniča in zalo dekle razo devati svojo narodnost. Tedaj mu zasije upanje, da kedar enkrat nastopi mlajši zarod svoje delo prisijejo Slovencem lepši dnevi. Ali kaj pomaga? To veselo upanje nam prec gine, kedar vidimo našo mladino nesramno kričati po kr mah, ali pa jo celo po sodnijah in kaznilnicah se pomikati, tačas se nam srce topi britke žalosti. Vsled strasti, katerim se čedalje bolj udaja naša mladina, gre zmerom bolj in bolj bliže duševnemu prepadu.

Mladenič lep na duši in telesu, mora v življenje toda ko pride med svet, zapeljó ga tovariši v krčmo, s časom začne vasovati, pride v pretepe, zapravlja dušno in telesno zdravje in — zatem pride že človeška pravica, vsaj pri večih, kakor nam je treba. Kedar pa pride tak v kaznilnico, druží se s svržjo človeštva in zaduši se mu kmalu še zadnja iskrica blažjih čutov. Ni čuda potem, ko pride domov, da postane, ali bolje, ostane sramota občini pohujšanje župniji in na kvar poštenemu človeštvu. In kmečko dekle — lepo in nedolžno ga je še izgojila mati, toda prehitro ga ujame tovarišija ni vrednic in kedar mu postane priljubljena krčma, plešišče, končana je nedolžnost, pride, ne do časti, do nečasti nezakonske matere in odslej je v nesrečo sebi, svojim starišem človeštvu.

V tem je tedaj, še enkrat rečem, naše delo. Da iz take mladine ni poštenega, srečnega zaroda, kamo-li še zavednega naroda, pričakovati, to je očitno.

Tu tedaj pomagajmo in delajmo, da se vzgoji naša mladina lepo in čednostno, da se odpravijo te grde pregrehe, da nam bode naša mladina kedaj v ponos, saj je, ubraniti nedolžnost zapeljivemu svetu, najlepše in najplemenitniše delo.

Ali kako bomo v tem kaj pomagali? Marsikdo bo dejal: saj imamo knjige, imamo dobre časnike, imamo izvrstne šole, nadalje imamo duhovne in svetne učitelje — na njih je v tem, kar je treba, storiti. Vse prav, ali mladi človek hrepeni po veselju in kratkočasenju in če mu daš ob nedeljah knjigo v roke, ne bo zdržal pri njih, še pol ure ne. Odšel bode iskat si tovarišije ali že v krčmo ali kam drugam, češ: kaj bom pri branju dolgi čas pasel? Resnica, za šole skrbi se v naših dneh veliko, ali človek začne še le pravo življenje takrat, ko stopi iz šole. In prav za ta čas brigamo se le premalo, mladina ostane v njem več ali manj pre-

puščena sebi, svojemu nagnenju in kako je to, vemo sami najbolje, saj nas je to vsakdo več ali menj sam čutil.

V tem bi prišla, kakor navlašč, prav taka društva, ki bi imela v prvi vrsti namen, biti za mladino, gojiti ji narodno, krščansko zavest, in v obče povzdigniti omiko pri prostem ljudstvu. Ali bi se društvo sv. Cirila in Metoda, ki se ravno kar vpeljuje, ne hotelo tudi tega dela poprijeti? (Dalje sledi.)

Gospodarske stvari.

Nekaj potrebnih jesenskih opravil za sadje-rejca na sadunosnih drevesih.

Pridelkom naših sadjerejcev se pogosto očita, da niso tako dovršeno popolni, kakoršnjih si kupci želé. Kolikor je sad lepši in popolnejši, toliko večja je tudi njegova tržna cena. Sad, ki je po marogah in razpokah omadeževan, ki nima dobrega okusa, tak sad le težko kupca najde. Da si torej sadjerejec dober in okusen sadež priredi, mora že jesen začeti truditi se in sadunosnim drevesom po potrebi postreči. Pogostoma je male vrednosti celega pridelka krivo to, da se drevesom slabo ali celo ne streže. Sadunosno drevje je vse kosmato mahú in lisajev, vejevje tako gosto, da niti zrak, niti svetloba skozi njega ne more; suh, vedel les zadušuje pogosto mladi naraščaj, nerodovitni vodeni letorasci štrlé po deblu in debelejših vejah kvišku tako, da je tako drevje pogosto v nevarnosti, v kratkem konce vzeti.

Strežba, ki gre sadunosnemu drevesu pa obstoji v prvi vrsti v tem, da se drevesu suhe veje in mladike, ki celo drevo pačijo izrežejo ali izsekajo, rane skrbno ogladijo, z katranom zamažejo in tako proti zraku in mokroti zavarujejo. Pa vsekdar ni zadosti, da se drevesu suhe veje in mladike porežejo, ampak treba je tudi pregosto vejevje iztrbiti in porezati. Veje, ki se križajo in se drgaje ranijo, se morajo odstraniti. Slabejša takih vej naj naredi močnejši prostor. Dobro je tudi veje, ki tako k tlom visé, da se sad z roko lahko doseže, take veje bi se morale do prve krivine nazaj porezati in sploh je dobro, da se že pri posajanju dreves na to pozornost obrača, da mladika od debela prosto navzgor in ravnomerno na vse strani rastejo in se razraščajo.

Ako potreba nanese, da se drevesu debelejšje veje odrezati morajo, gre na to paziti, da se mu tik debela in gladko odrežejo, vendar pa tako, da se deblo ne rani in ne poškoduje. Za to delo je najpripravnejša ostra drevesna pila ali žaga. Krn na deblu puščati je velika napaka, ker se s tem prepreči, da se rana ne zaraste in rak ali smod drevo ponkčati preti.

Po pravem iztrebljenju se drevesu živovitnost pospeši in prihajajoča hrana v pravo razmero spravi. Se ve, da je tudi tukaj kakor povsodi kaka izjema iz pravila. V tem slučaju iztrebljenje ne zadostuje in sadunosno drevo se mora pomladiti. (Dalje sledi.)

Sejmovi. 19. oktobra: v Vidmu; 20. okt.: v Mariboru; 21. oktobra: v Celji, Sevnici; 22. oktobra: pri sv. Petru pod sv. gorami, v Ribnici, Dramljah; 24. oktobra: v Cirkovicah.

Dopisi.

Iz Vojnika. (Prošnja do slavne c. kr. sodnije v Celji.) Slišali smo že večkrat, da je visoko c. kr. ministerstvo za pravosodje ukazalo, naj blagovolijo razne sodnije svoje dopise, vabila in odloke pošiljati slovenskim prebivalcem po Štajerskem v slovenskem jeziku. Toda, kakor bi prebivali v Vojniški župniji sami trdi Nemci, dobivamo še vselej vse dopise od Celjske sodnije, kakor poprejšnja leta, tako tudi v najnovjšem času, zmerom le v nemščini. Za nas je to jako sitno. Vedno moramo vabilne listke nositi okrog in prositi može, ki razumejo nemški jezik, da nam razložijo, kaj pomeni v tujem, nam popolnoma neznanem jeziku, pisano vabilo. Tudi od sosednjih okolice slišimo, da vsi slovenski prebivalci dobivajo od Celjskega dež. sodnika gosp. Luleka podpisane nemške dopise. Prosimo tedaj, naj se v prihodnje slovenskim ljudem pošiljajo v slovenščini pisani dopisi.

Iz Ptujja. (Prodaja sliv in jabolk.) Slive so se pri nas letos po jako nizki ceni prodavale. Naši žganjarje, katerih imamo celo kopo, — sedem jih je — plačevali so sprva za štartinjak 9 fl., potem 8, 7 in celo 6 fl. in naši kmetje so jim pridno slive vozili.

Se ve, potrebujejo groša. Toda pomisliti bi vendar morali, da si ne bodo s prodajo po tako nizki ceni nič opomogli, ampak so pomagali le žganjarjem žep polniti. Kajti vsakteri izmed njih bode samo ob senskej in otavnej kositvi več žganjarju za žganično spako, ki ni ne voda, ne špirit, ne žganje, zanesel, kakor je stržil za vse svoje slive. Vrh tega se je spravil ob dobro rejo za svinje, kakor so drože.

Za jabolka je cena še slabša. Kupovalcev prišlo je letos malo z Oggerskega, domačih pa tako ni. Plačujejo pa štartinjak jabolk 4 fl., ako so lepe, izbrane 4 fl. 50 kr. do 5 fl.

Po taki ceni jabolka prodavati je škoda; kajti plačana ni niti vožnja, niti delo.

Ako se naredi iz njih jabolčnica, ima kmet za vse leto za se in za delavce dobro in zdravo pijačo. Ta se najraje naredi iz njih in naj se ne nosi denar v žganjarije in žganjarjem. Tudi suh sad in kis služi dobro gospodinji, kojih pa manjka, ako se sad zavrže.

Z Oljske gore. († „Kmetški prijatelj.“) Že dolgo časa ni bilo več slutiti o našem lisjaku, jeli še hira in z repom maha krog sebe, ali je morda že popolnoma Zdaj pa se nam naznanja, da je vzel od svojih „prijatlov“ slovo za vselej in sicer same žalosti, ker ni mogel ob času zadnjih volitev nobenega lisjaka spraviti niti v deželni zbor v Gradcu, niti v državni zbor na Dunaji. — Slišimo, da „prijatlovi“ nemčurčki točijo prav britke solzice za svojim že zagrebenim „prijatlom.“ Naj mu bo zemljica lahka! kliče mu tudi „Slovenski Gospodar“, kteremu je hotel „prijatelj“ skopati jamo, toda va njo je „prijatelj“ zdaj sam zdrknil zgodaj, pač prezgodaj! Škoda, neprecenljiva škoda!

Iz Ivanjec pri Negovi. (Strašna hudobija, tatvina.) „Spoštuj očeta in mater“ zapoveda četrta božja zapoved; ko bi jo otroci vsaj ubogali, ali žalostni nasledki kažejo, kako mali vpliv ima ta zapoved na nje. To se je pokazalo pri otrocih Jakoba P., kmeta v Ivajnskem vrhu. Odkar so toliko odrastli, da so očeta strahovali, bil je v tej hiši pogosto preprij in pretep, njegova neumna žena pa je še otroke v tem podpirala. Tako sta zopet v soboto 26. p. m. mati in stareji sin ubozega moža držala med tem, ko ga je mlajši z bikovico pretepal tako, da je bil drugi dan moder ko sliva, to ga je pa tako žalilo, da se je v pondeljek popoldan mišnice najedel in zjutraj ob treh svoje življenje žalostno končal. To je nasledek nepokorščine otrok in nesrečnega žganja, kateremu je bil rajni zelo udan. — Pretečeno nedeljo so gosp. župnik blagoslovili lično kapelico in prelepo podobo „Lurške matere božje,“ katero je izvrstno izdelal naš rojak gosp. L. Perko pri sv. Trojici v sl. goricah. Ali tudi tukaj hudobna roka ni mirovala. Pretečeni teden je nepoznan zločinec iztrgal železno mrežo, katera je zapirala vhod v kapelico, odnesel je dva svetilnika s svečami in cvetlice, katere so kinčale altareček, po tleh raztrosil. To kaže, kam ljudi brezvera pripelje; zakaj ako že reči, Mariji darovane, niso pred tati varne, kako bi človeško imetje imelo mir pred takimi izmečki človeštva?

A. Š.

Iz Celjske okolice. (Otrok zgorel) je na sosednjem Pečevniku. Kolikokrat smo že opomijali, naj stariši pazijo na to, da otroci ne dobijo v svoje roke žveplenk, ker se z njimi lahko zaneti ogenj ter nastane velika nesreča. Vse zastoj! V sredo, 7. oktobra, ostaneta v bajti drvarja Sreboti okoli kurišča sama doma dva dečka, eden petletni, drugi 14 mescev stari; temu mlajšemu je bilo ime Jernej Igrala sta z ognjem, dokler ni začela bajta goreti. Starejši dečko odide iz bajte ob pravem času: Jernejček zgorel. Našli so za njim le še nekoliko koščic. Stariši, pazite na svoje otroke!